

Jitka Herčíková

„Kdysi jsem věřil, že mě miluješ...“

Komentovaný výběr manželské korespondence Augusta Strindberga

(diplomová práce na FF UK – Ústav germánských studií 2017)

Diplomandka měla za úkol vypracovat komentovaný překlad vybrané korespondence švédského spisovatele Augusta Strindberga s jeho manželkami Siri von Essen a Harriet Bosse. Součástí komentáře mělo být i pojednání o propojení Strindbergova literárního a soukromého světa.

V první části (kap. 1–4) se kromě základního osvětlení širšího kontextu Strindbergovy tvorby a poukázání na některé paralely mezi Strindbergem a Kafkou diplomandka věnuje možnostem teoretického vymezení žánru milostné korespondence, respektive milostného dopisu, tedy právě kategorie, do které vybrané dopisy spadají. Mimo jiné konstatuje, že Strindberg ani ve své korespondenci nevystupuje ze své role spisovatele (např. str. 27) a dopisy píše výrazně literárním jazykem, a to jsou jen některé z důvodů (autorka zmiňuje i další), proč jeho korespondenci lze považovat za součást jeho literárního díla. Diplomandka také dochází k odvážnému, ale argumenty dobře podepřenému tvrzení, že Strindbergovy milostné dopisy mají hodně společného se středověkou trubadúrskou lyrikou.

Z věcí, které by bylo možno první části vytknout, bych zde chtěl zmínit tři. 1) Značně nešťastné je, že na str. 12 u Canettiho eseje *Druhý proces* uvádí diplomandka v závorce jako rok vydání 2004; ve skutečnosti jde o dataci prvního vydání českého překladu, v originále vyšel esej poprvé v roce 1969. V jiném kontextu by uvedení roku 2004 nemuselo vadit, ale v posledních dvou odstavcích na str. 12 je to opravdu problém, protože diplomandka tvrdí, že tento esej přispěl k zásadnímu přehodnocení Kafkovy korespondence. Nezasvěcený čtenář si tak může myslet, že popsáný „posun“ (str. 12) v recepci Kafkových deníků a dopisů nastal až nedávno, tedy po roce 2004. 2) Autorčino opakované tvrzení (viz např. str. 13), že badatelé příliš striktně oddělují Strindbergovo dílo od jeho života, je přece jen poněkud přehnané, bylo by bývalo lépe toto kategorické tvrzení zmírnit; vždyť u málokterého jiného severského spisovatele badatelé tolik zdůrazňují propojenost jeho soukromého života s jeho tvorbou. 3) Některé diplomandčiny teoretické postřehy o milostné korespondenci jsou možná až příliš banální – viz zejména některé formulace na str. 21 a 22, týkající se vztahu *já a ty* (jakkoli zde lze argumentovat, že se jedná o parafrázi Barthesa).

Druhou část práce (kap. 5–6) tvoří překlad vybraných dopisů, včetně diplomandčinych poznámek a komentářů. Překlady jsou vesměs výborné, vytknout by se jim daly jen drobnosti. Styl je celkově vyvážený, jen občas by bylo možné argumentovat, zda by nebyla vhodnější jiná volba lexika. Například na str. 99 je věta „pouto, které nás akorát svazuje“; slovo „akorát“ je zde ve významu „jen, jenom, pouze“, není to pro daný kontext přece jen příliš hovorové?

K celkově výbornému dojmu přispívá i to, že práce je napsána vynikající češtinou a obsahuje poměrně malé množství překlepů (např. „odpustit“ místo „opustit“, str. 26, „provázené pochybnosti“ (pochybnostmi? pochybností?), str. 38, „motlidbičky“, str. 67).

A nakonec spíše jen poznámka pro eventuální knižní či časopisecké vydání překladů Strindbergových dopisů. Na str. 100 je tato věta: „Vybavíš si, jak v Troldovi od Jonase Lieho...“ Dílo se v originále opravdu jmenuje *Trold*, kteréžto slovo může samo o sobě být singulár i plurál, ale v případě Lieho díla je z několika důvodů celkem jisté, že jde o plurál. Správný překlad by tedy měl znít takto: „Vybavíš si, jak v Trollech ...“

K obhajobě mám jednu konkrétní otázku: může diplomandka blíže objasnit následující tvrzení? „[Strindberg] Siri neustále upozorňuje na tenkou hranici mezi láskou a pohrdáním. I to je motiv známý ze středověké poezie.“ (str. 78)

Žádná z výše uvedených výhrad nijak zásadně neumenšuje celkovou kvalitu této diplomové práce. Jde o práci velice zdařilou, vřele ji tedy doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci „výborně“.

23. 1. 2017

Prof. Mgr. Martin Humpál, Ph.D.